

Hodeskader - Utredning og behandling av minimale, lette, moderate og alvorlige hodeskader i sykehus

D32760

 Utgave:
4.01

 Gjelder fra:
03.11.2021

Side 1 av 4

Hensikt og omfang

- Sikre riktig utredning og behandling av pasienter ≥ 18 år med minimale, lette, moderate og alvorlige hodeskader som kommer til undersøkelse innen 24 timer etter skaden.
- Hovedmålet er å identifisere pasienter som har økt risiko for intrakraniell blødning, for om mulig å hindre utviklingen av varige posttraumatiske hjerneskader.

Ansvar/målgruppe

Helsepersonell i sykehus som er involvert i behandlingen av pasienter med hodeskade eller mistanke om hodeskade.

Gjelder for pasienter med

- Minimal hodeskade GCS score 15
- Lett hodeskade GCS score 14-15
- Moderat hodeskade GCS score 9-13
- Alvorlig hodeskade GCS score 3-8

Handling

Generelt

- Triagere
- Kartlegg parametere ved hjelp av [Hode - Glasgow Coma Scale, skjema](#) (GCS)
 - GCS skal registreres hvert 15. minutt de første 2 timene etter ankomst sykehus, deretter hver time.
 - Videre registrering forordnes av lege på bakgrunn av GCS score.
- Vakthavende lege skal kontaktes ved fallende GCS-score og/eller utvikling av fokalnevrologiske symptomer, som for eksempel kraftsvikt i ekstremitetene eller afasi.
- Behandlingsregime skal være avklart og dokumentert av vakthavende lege før pasienten forlater akuttmottak, blant annet:
 - Hvor ofte skal GCS-score utføres
 - CT- undersøkelse
 - Intravenøs væske/faste eller ernæring per os
 - Sengeleie/mobiliseringsrestriksjoner

Minimal hodeskade

Utgave: 4.01	Hodeskader - Utredning og behandling av minimale, lette, moderate og alvorlige hodeskader i sykehus	D32760 Side 2 av 4
-----------------	--	-----------------------

GCS 15

- Pasienten skrives ut med muntlig og skriftlig informasjon:
 - [Pasientinformasjon - Hodeskade/hjernerystelse.](#)
 - [Pasientinformasjon - Hodeskade/hjernerystelse, engelsk.](#)
- Noen pasienter kan ha behov for innleggelse av andre grunner enn hodeskaden

Lett hodeskade (lav risiko)

- **GCS 14** eller **GCS 15** og en av de følgende:
 - Mistenkt/bekreftet bevissthetstap
 - Gjentatte brekninger
 - Pasienten skal undersøkes med CT - Alternativ innleggelse ≥ 12 timer

Normal CT

- Pasienten skrives ut med muntlig og skriftlig informasjon:
 - [Pasientinformasjon - Hodeskade/hjernerystelse.](#)
 - [Pasientinformasjon - Hodeskade/hjernerystelse, engelsk.](#)
- Noen pasienter kan ha behov for innleggelse av andre grunner enn hodeskaden.

Unormal CT

- Innleggelse for observasjon ≥ 24 timer
- Vurder konsultasjon med nevrokirurg
- Repeter CT hvis nevrologisk forverring og/eller GCS-reduksjon på ≥ 2 poeng

Lett hodeskade (middels risiko)

- **GCS 14-15** og alder ≥ 65 år og platehemmer medikasjon
- Pasienten skal undersøkes med CT. Alternativ innleggelse ≥ 12 timer.

Normal CT

- Pasienten skrives ut med muntlig og skriftlig informasjon:
 - [Pasientinformasjon - Hodeskade/hjernerystelse.](#)
 - [Pasientinformasjon - Hodeskade/hjernerystelse, engelsk.](#)
- Noen pasienter kan ha behov for innleggelse av andre grunner enn hodeskaden.

Unormal CT

- Innleggelse for observasjon ≥ 24 timer
- Vurder konsultasjon med nevrokirurg
- Repeter CT hvis nevrologisk forverring og/eller GCS-reduksjon på ≥ 2 poeng

Lett hodeskade (høy risiko)

- **GCS 14-15** og en av de følgende:

Utgave: 4.01	Hodeskader - Utredning og behandling av minimale, lette, moderate og alvorlige hodeskader i sykehus	D32760 Side 3 av 4
-----------------	--	-----------------------

- Posttraumatisk epilepsianfall
- Fokale nevrologiske utfall
- Kliniske tegn til skallebrudd
- Shuntbehandlet hydrocefalus
- Antikoagulasjonsbehandling eller koagulasjonsforstyrrelse
- Pasienten skal undersøkes med CT

Normal eller unormal CT

- Innleggelse for observasjon ≥ 24 timer
- Vurder konsultasjon med nevrokirurg
- Repeter CT hvis nevrologisk forverring og/eller GCS-reduksjon ≥ 2 poeng

Moderat hodeskade (GCS 9 -13)

- Ta CT caput og innlegges for observasjon i ≥ 24 timer
- Konsultasjon med nevrokirurg skal vurderes
- Ny CT caput hvis nevrologisk forverring og/eller GCS reduksjon ≥ 2 poeng

Alvorlig hodeskade (GCS 3-8)

- Skal legges inn og overføres til nevrokirurgisk avdeling

Utskrivelse

Tiltak ved utskrivelse skal være individuelt tilpasset ut fra grad av hodeskade og behov:

- Send med skriftlig informasjon:
 - [Pasientinformasjon - Hodeskade/hjernerystelse](#)
 - [Pasientinformasjon - Hodeskade/hjernerystelse, engelsk](#)
- Utskrivende lege vurderer behov for sykemelding. Sykmeldingsperioden må individualiseres, blant annet avhengig av pasientens arbeid.
- Skoleelever: Utskrivende lege vurderer behov for dokumentasjon på:
 - Fritak av gym
 - Erklæring på at de har vært innlagt på sykehus
 - Erklæring angående fravær på skolen ved utskrivelse
- Kontroll anbefales ikke hos pasienter med minimale og lette hodeskader
- Gi informasjon om å kontakte egen lege, dersom vedvarende symptomer og plager
- Behandlende lege skal:
 - Vurdere midlertidig førerkort – følg: [Førerkort/sertifikat - Motorvogn og luftfartøy, helsekrav, vurdering og melding](#).
 - Vurder eventuell kontroll hos nevrolog
 - Vurder eventuell henvisning til rehabilitering. Sykehuset Innlandet har tilbud v/Avdeling for fysikalsk medisin og rehabilitering Ottestad og Gjøvik.
 - Sørge for at pasienter med moderat og alvorlige hodeskader får individuell tilrettelegging i forbindelse med videre behandling og rehabilitering.

Referanser

[SI/06.01-56](#)

[Førerkort/sertifikat - Motorvogn og luftfartøy, helsekrav, vurdering og melding](#)

[SI/17.01-08](#)

[Hode - bruk av GCS \(Glasgow Coma Scale\), veileder](#)

Utgave: 4.01	Hodeskader - Utredning og behandling av minimale, lette, moderate og alvorlige hodeskader i sykehus	D32760 Side 4 av 4
-----------------	--	-----------------------

[SI/17.28.03.19-56](#)

[Pasientinformasjon - Hodeskade/hjernerystelse](#)

[SI/17.28.03.19-57](#)

[Pasientinformasjon - Hodeskade/hjernerystelse, engelsk](#)

[SI/17.29-27](#)

[Hode - Glasgow Coma Scale, skjema](#)

Sundstrøm, Terje et al (2013). Nye retningslinjer for hodeskader. Tidsskrift for Den norske legeforening, nr 22, 2013; 133:2342-3. [Internett]. [Hentet 03.11.2021]. Tilgjengelig fra: <https://tidsskriftet.no/2013/11/kommentar-og-debatt/nye-retningslinjer-hodeskader#article>

Norsk Elektronisk Legehåndbok (NEL). Lette og moderate hodeskader [Internett]. [Hentet 03.11.2021]. Tilgjengelig fra: <http://nevro.legehandboka.no/handboken/sykdommer/alle-sykdommer/alfabetisk-oversikt/hodeskader/>